

דו"ח שנתי מוגש "למו"פ מונחה שיווק"
אצל קרן המדען הראשי של משרד החקלאות

הקדמת ההבשלה והגדלת פרי השסק למטרות ייצוא לאירופה

דוח לשנת 1999/2000

יצחק אדטו – מו"פ צפון

1-5

מאי 2000

תקציר

גידול השסק בארץ מתרכז באזור הקרוב לחוף בסביבות חדרה וזכרון יעקב. בצפון ישנם מספר מטעים באזור החם שליד הכנרת במושבה מגדל. הגידול גדל בהיקפו מדי שנה בגלל הרווחיות הגבוהה, אולם בגלל השוק המוגבל לא ניתן להגדיל את היקף הנטיעות לאלפי דונם. ישנו עניין רב בפיתוח הגידול כענף יצוא בעל איכות פרי משובחת ובתקופה שמקדימה את ספרד בכחודש ימים, דהיינו יצוא במרץ לארצות כמו איטליה, גרמניה, צרפת ואף לספרד.

כבר כיום ישנה הקדמה של מספר חלקות במרכז, אשר מגדלים אותן בחממות. הבעיה היא התמיינות ופריחה מוקדמות, כך שהן יתרחשו באוקטובר ולא בדצמבר. בשנה הקודמת לפרוייקט הנוכחי, אשר מתבצע ע"י מו"פ צפון בשיתוף עם מרים זילברשטיין ועמי עין גדי מאזור חדרה – התקבלה פריחה מוקדמת הודות להאצת גיחת התפרחות ע"י שימוש בגיברלין בתחילת אוגוסט. התוצאות הנוכחיות מראות שעדיין יש להשקיע מאמצים בפיתוח הכיוון הזה, אולם כבר ניתן לראות שיהיה צורך בהקדמת ההתמיינות. כמו כן יש לבחון את שיעור החנטה בתקופה החמה של ספטמבר-אוקטובר ולעשות שימוש באמצעים כגון רשת צל לשם כך.

תוך כדי העבודה הנוכחית, נכנסנו לממשק הגידול וניתנו הנחיות השקיה וגיזום שונים מהמקובל והתקבלו תוצאות של פרי גדול, יפה ומוקדם – וזאת באופן כללי ובעיקר באזור מגדל והבטיחה. אין ספק שיש לטפל לא רק בנושא ההקדמה של הקטיפה אלא גם בבעיות איכות כמו השתעמות ו"כתמי דם". התכנית לא עומדת בכל היעדים שלה בשנה הנוכחית, אולם נראה שהסיכויים להצלחה לא קטנו בשל כך.

מבוא

ענף השסק הוא ענף חשוב ביותר בספרד, שם מגיעים שטחי הגידול לכדי 20,000 דונם עם יבול של כ-17,000 ט'.¹

בישראל זהו ענף קטן, אשר הרווחיות הגבוהה שבשיווק לשוק המקומי מגדילה את מספר המגדלים מדי שנה וזה גורם לירידה במחיר.

הפתרון הוא הפתרון הקלאסי – הרחבת המוצאים לפרי, דהיינו הגדלת השוק והביקושים וזה ניתן לעשות רק בשווקי. היצוא בעיקר אלה של אירופה אשר ספרד כבר פיתחה. ספרד משווקת אליהם החל מאמצע חודש אפריל, ואילו אנו נשתדל להגיע לשם כחודש קודם לכך, דהיינו מרץ.

ניתן להגיע לכך באמצעים שונים ומגוונים כגון, גיזום מתאים, השקיה נכונה, דישון מתאים, שימוש בחומרי צמיחה, והקדמת הפריחה והחנטה באמצעים שונים. תוך כדי כך אנו נתקלים בבעיות של סטנדרטים ופרוטוקולים לא ברורים, ואשר בחלקם אינם מתאימים, כגון פרוטוקול השקיה ודישון, פרוטוקול הגיזום ועוד. בשנת 1998/99, ניתן היה לראות שיש נטייה להקדמת פריחה כאשר מרססים במעבב יצור ג'יברלין (מיג) מיד עם גמר הקטיף. כמו כן בדקנו את האפשרות להקדים את הפריחה והחנטה ע"י זירוז גיחת התפרחות אחרי ריסוס ב-GA₃ בריכוזים של כ-150 ח"מ חומר פעיל.

תוצאות ודיון

שימוש במעכבים ובציטוקינין להקדמת ההתמיינות

הניסוי נערך בחלקת גדי הורביץ במגדל בזן עכו 1.

הטיפולים שניתנו בחלקה כללו:

1. ריסוס מיג 0.5% + משטח, 0.05% מיד עם גמר הקטיף בחודש מאי.
2. ריסוס כנ"ל + ריסוס ב-GA₃ 50 ח"מ ח"פ. ב-18/8, 25/8, 1/9, סה"כ 3 פעמים.
3. ריסוס מיג 1% + משטח, 0.05% מיג עם גמר בקטיף בחודש מאי.
4. ריסוס כנ"ל + ריסוס ב-GA₃ 50 ח"מ 3 פעמים: 18/8, 25/8, 1/9.
5. ריסוס מיג 0.5% + משטח 0.05% מיג עם גמר הקטיף ביחד עם 150 ח"מ BA (ציטוקינין) ח"פ, ובעוד חודש חודשיים אחרי כן - סה"כ 3 פעמים.
6. כמו 5, אולם בתוספת ריסוס ב-GA₃, 3 פעמים 50 ח"מ בתאריכים 18/8, 24/8, 1/9.

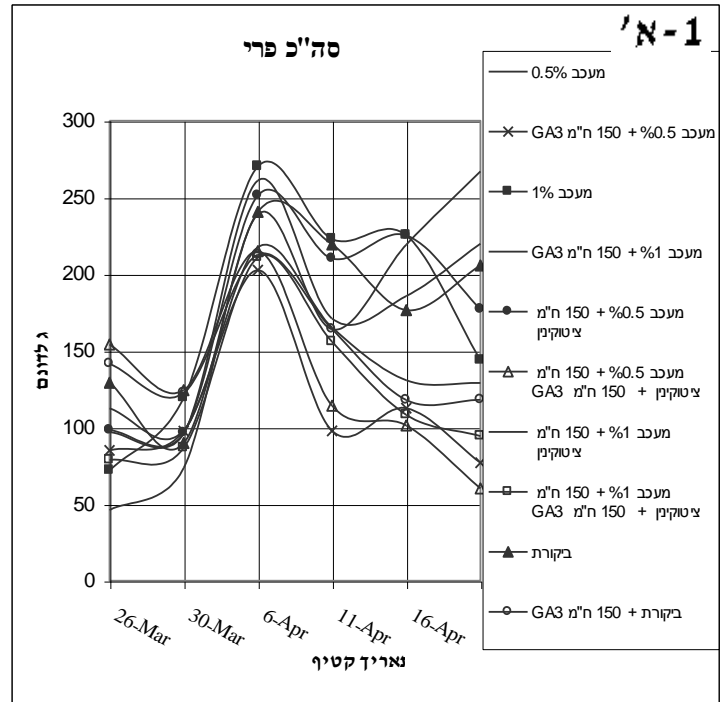
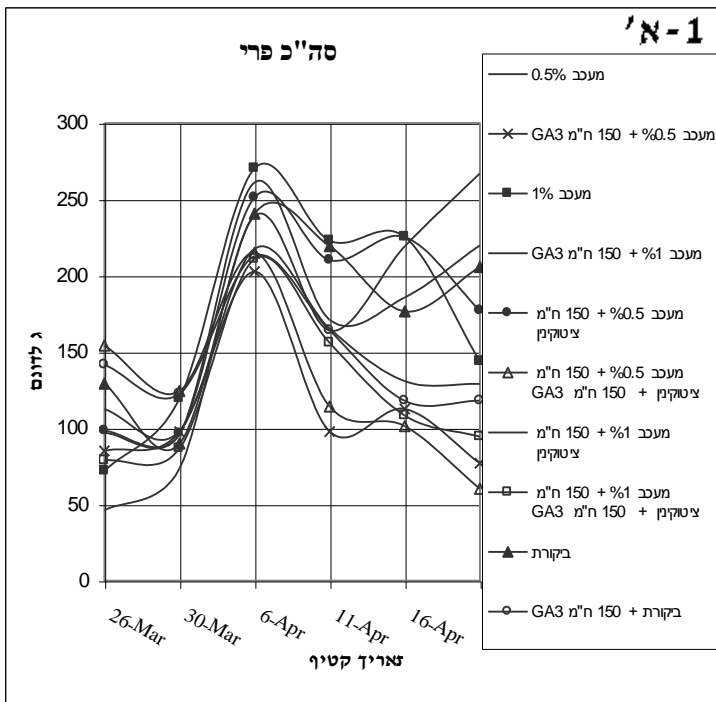
7. ריסוס מיג 1% וכל השאר כמו בטיפול 5.
8. ריסוס מיג 1% וכל השאר כמו בטיפול 6.
9. ביקורת בלתי מרוססת כלל.
10. ביקורת שרוססה ב-GA₃ 50 ח"מ ב- 18/8, 24/8, 1/9.

הניסוי נערך ב-5 חזרות, בכל חזרה היו 2 עצים, בין העצים היו עצי גבול.
נפח התרסיס היה 150 ל"ד'.

לא התבצע גיזום לאחר הקטיף אלא לאחר תחילת תהליך "ההמרצה".

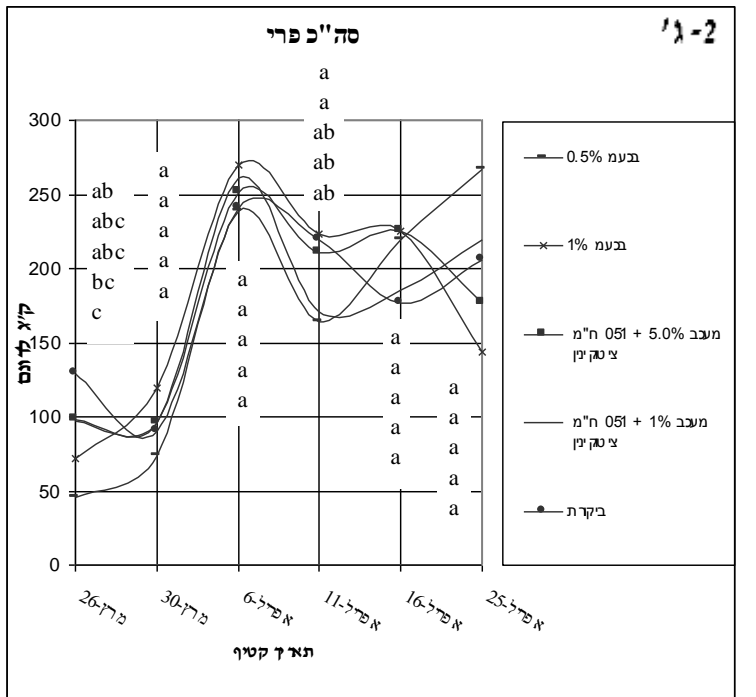
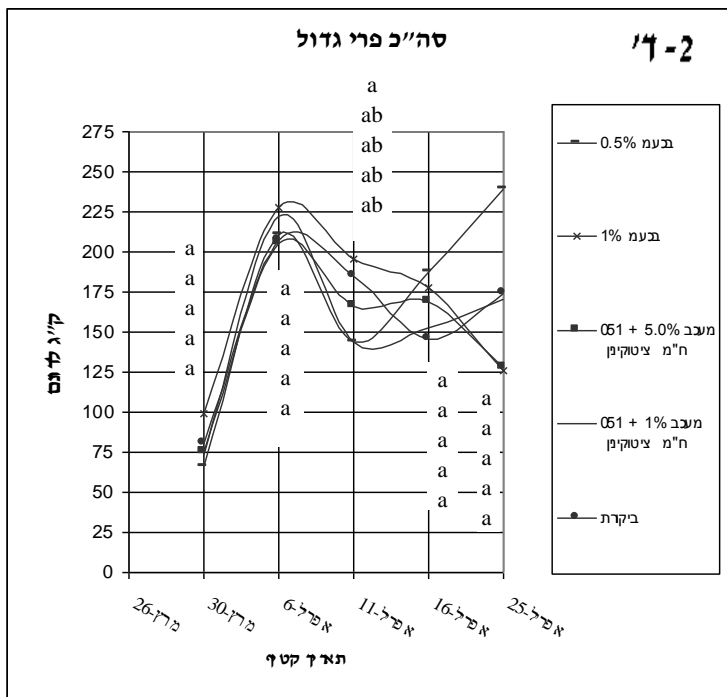
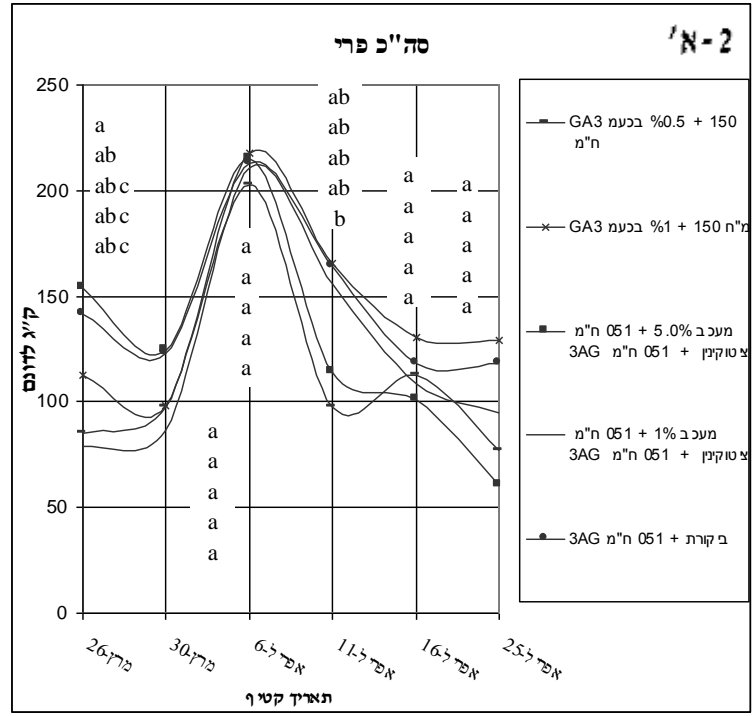
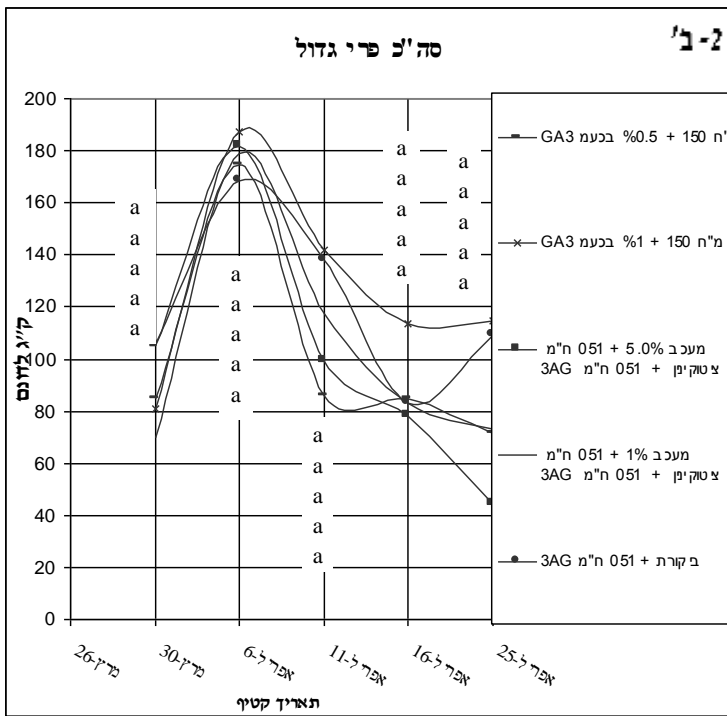
ביחד עם כל הנ"ל – קבלה כל החלקה הצמאה חלקית שהתבטאה בהשקיה של 0.5 - עד
1 מ"ק לדונם ליום בכל הקיץ.

ציור 1: ההשפעה של טיפולים בחומרי צמיחה על היבול (א'), גודל הפרי (ב') ומועד

הקטיף בשסק מזן עכו 1 במגדל (גדי הורביץ, אפריל 2000).

בצירור 1א' ניתן לראות את הכמות השבועית שנקטפה בטיפולים השונים. באופן מפתיע ביותר יש שיא בקטיף כבר בתחילת אפריל. זהו שטח לא מכוסה ובשנים קודמות וגם בהשוואה לשטחים אחרים מסביבו בשנה הנוכחית - הוא מקדים באופן ניכר – למעלה משבועיים את כל השטחים האחרים. זאת כנראה בגלל השינויים במשטר ההצמאה וגיזום הקיץ, אולם בעיקר בגלל ההמרצה שנעשתה השנה ע"י העלאת שיעורי ההשקיה והדישון (ו/או הדשן ליותר אמוניאקלי), גיזום חזק מאוד שהמריץ את העצים והתבצע עם תחילת ההמרצה ולא אחרי הקטיף מיד. ההמרצה התחילה בשבוע הראשון של אוגוסט, כאשר ניתן היה לראות סימנים של התמיינות בפקעים שבקצות הענפים. מבחינת הבדלים בין הטיפולים, הרי שהריסוס במיג 1% אחרי הקטיף הביא לקטיף בכמות הגדולה ביותר בשבוע הראשון של אפריל. גם הטיפול ב-0.5% מיג עם ריסוס הציטוקינין.

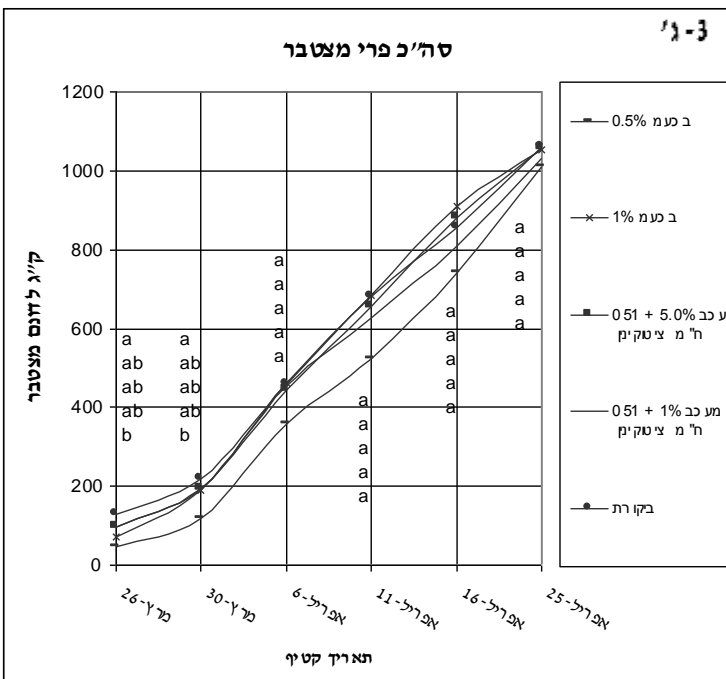
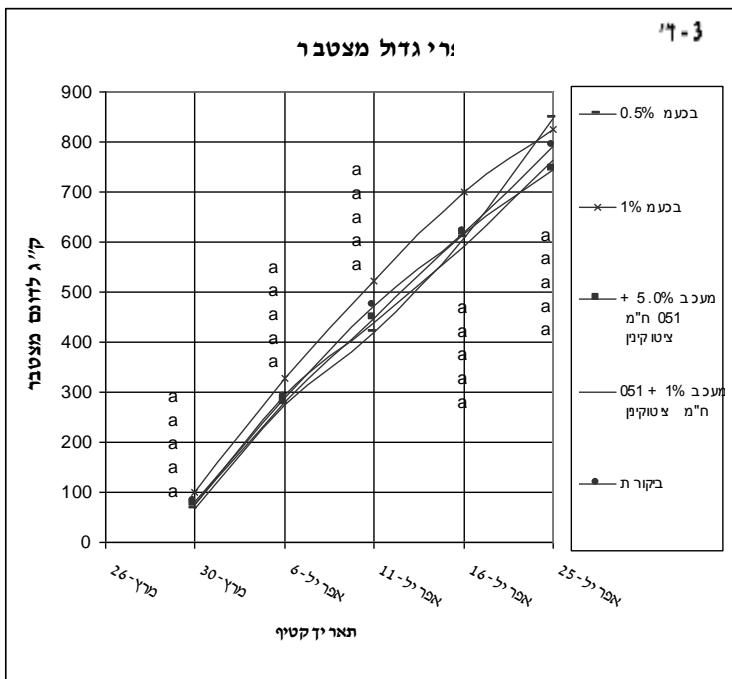
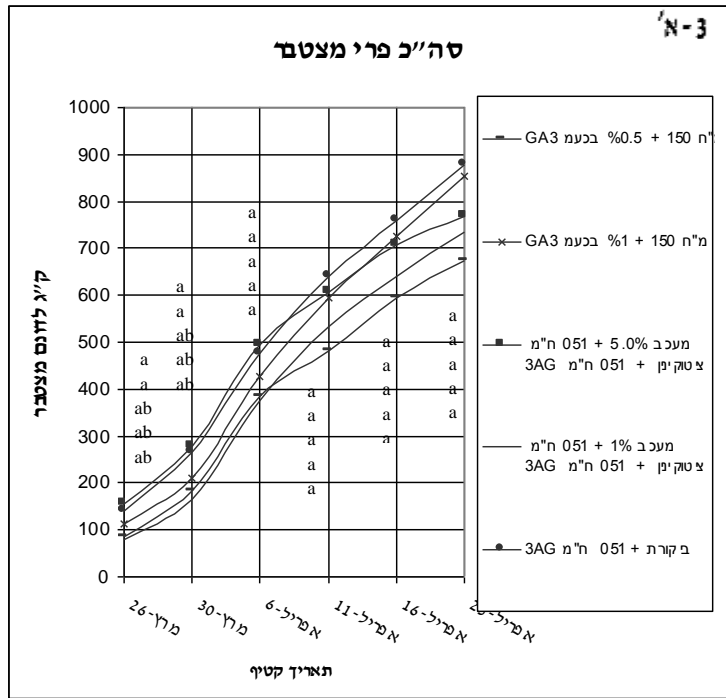
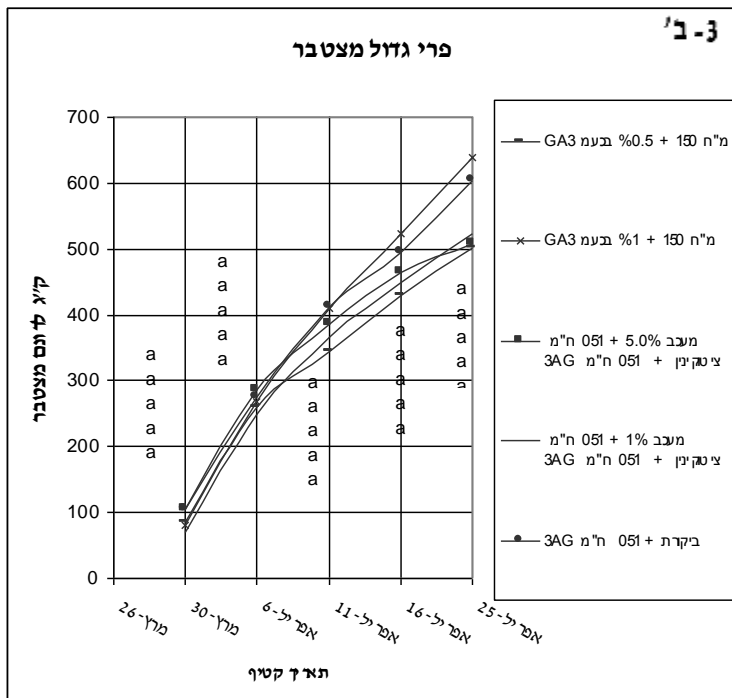
צור 2: ההשפעה של חומרי צמיחה על יבול שבועי וגודל פרי ומועד קטיף בשסק מזן

עכו 1, מיגדל (גדי הורביץ, אפריל 2000)

צור 2 מראה את אותו הדבר באופן ברור יותר בגלל ההפרדה החלקית שנעשתה בין

הטיפולים.

ביבול המצטבר הכללי (ציור 2א', ג') ישנו יתרון לטיפול שכלל ריסוס במיג $+ 0.5\%$
ציטוקינין + ג'יברלין ואילו ביבול של הפרי הגדול (ציור 2ב', ד'). היתרון דווקא
למרוססים ב-1% מיג. לכאורה הגיברלין גרם להקטנת הפרי. זה יתכן בגלל שהוא גרם
לנשירה של הפרחים המוקדמים עקב הריכוז הגבוה שעשינו בו שימוש, ולכן החנטה
בעצים אלה הייתה מאוחרת יחסית, למרות שהם פרחו ראשונים!!!

ציור 3 : ההשפעה של חומרי צמיחה על יבול מצטבר פרי גדול ומועד קטיף בזן עכו 1 במיגדל. (גדי הורביץ, אפריל 2000).

ללא ספק ניתן לראות שהן היבול הכולל המצטבר והן מועד ההבשלה מתעכב כאשר ניתן מעכב 0.5% (ציור 3א'). הזירוז הרב ביותר היה בביקורת שקבלה 150 ח"מ גייברלין (50 ח"מ ב-3 פעמים) (ציור 3א'). גם ללא גייברלין – ישנו עיכוב של הטיפול שקיבל 0.5%

מעכב. אולם במעכב 1% ובמעכב עם ציטוקינין – מקבלים גם יותר יכול וגם הקדמה.
ההקדמה היא בסדר גודל של פחות משבוע.
לעומת זאת, בפרי גדול יש יתרון מאוד ברור למעכב 1% + ג'יברלין ומיד לאחריו באה
הביקורת עם הג'יברלין (ציור 3 ב'). אותו הדבר בטיפול שניתן עם 1% מעכב בלבד. (ציור
3 ד'). ולא זו בלבד, אלא שהוא מקדים ב-8 ימים את ההבשלה.

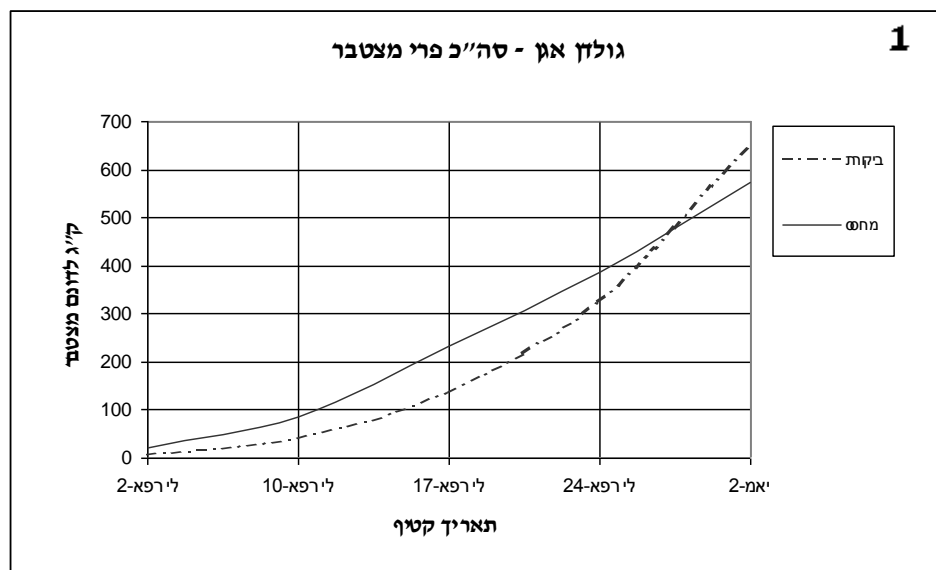
לסיכום – היבולים בחלקה היו כ-1 ט"ד', הפרי גדול מאוד ביחס לשכנים וביחס לשנים
קודמות. ההקדמה הייתה כללית ביותר, 2-3 שבועות, ולכן יש ליחס זאת לשינוי
הממשק של המטע באופן כללי בעיקר להמרצה שהתחילה בתחילת אוגוסט וכללה גם
גיזום חזק.

נראה שיש להיזהר בריסוס ה-GA כיוון שהם אכן גורמים לגיחה מהירה של התפרחות,
אולם הם גם מונעים חנטה של הגל הראשון ואז יש איחור בחנטה בסה"כ ואפילו יותר
פרי קטן. המעכב בד"כ גורם להתמיינות טובה יותר ויש לשער ששילוב עם ציטוקינין
לשיפור ההתמיינות ואח"כ ג'יברלין יקדימו פריחה וחנטה, כל זה בריכוזי ציטוקינין
נמוכים של 30-50 ח"מ ולא של 150 ח"מ.

חלקות מודל להקדמת ההבשלה והקטיף בשסק ע"י ריסוסים בג'יברלין בתקופת גמר

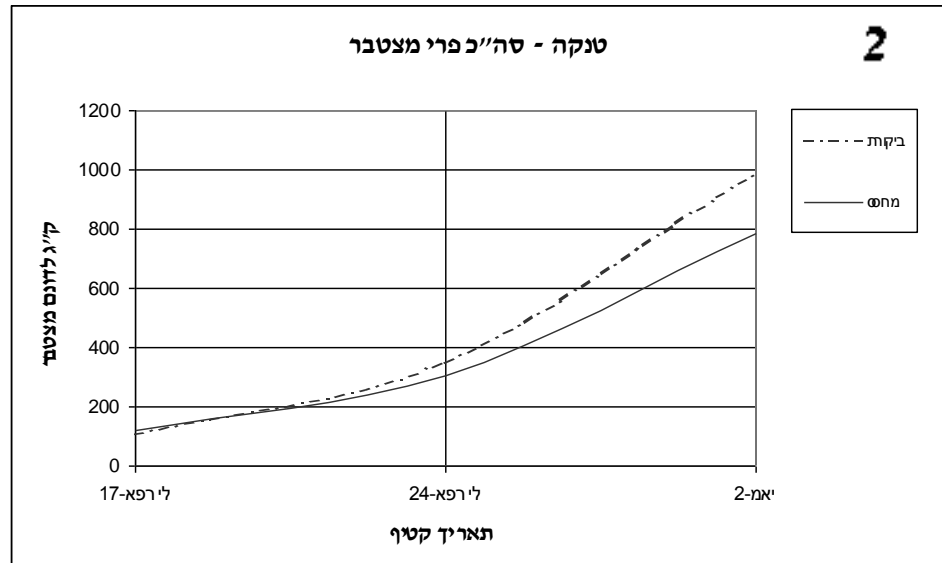
ההצמאה ותחילת ההמרצה בקיץ

במטע אילת-השחר (שייך לנוטע מראש-פינה ונשכר ע"י מו"פ צפון לשם ביצוע הניסויים). רוססו שתי חצאי שורות מהזנים טנקה וגולדן – אגן בג'יברלין GA_3 . הריסוס נעשה ללא חזרות, בריכוז של 100 ח"מ ב-15/8/99, במרסס רובים וב-3 ליטר לעץ, ועם משטח 0.05%.

ציור 1: ההשפעה של ריסוס ב- GA_3 100 ח"מ ב-15/8 על היבול ומועדי הקטיף בזן גולדן-אגן בחלקת השסק שמול אילת-השחר בגליל העליון.

התוצאות מראות בבירור הקדמה של שבוע בעצים שרוססו בג'יברלין בזן גולדן-אגן (ציור 1).

ציור 2: ההשפעה של ריסוס בגייברלין 100 ח"מ ב-15/8/99 על עצי שסק מהזן טנקה על היבול ומועד הקטיף. (חלקה מול אילת-השחר בגליל העליון).

בציור 2 – נראה שהזן טנקה איננו מגיב בחיוב לריסוס בגייברלין ויתכן שצריך לרדת בריכוז.

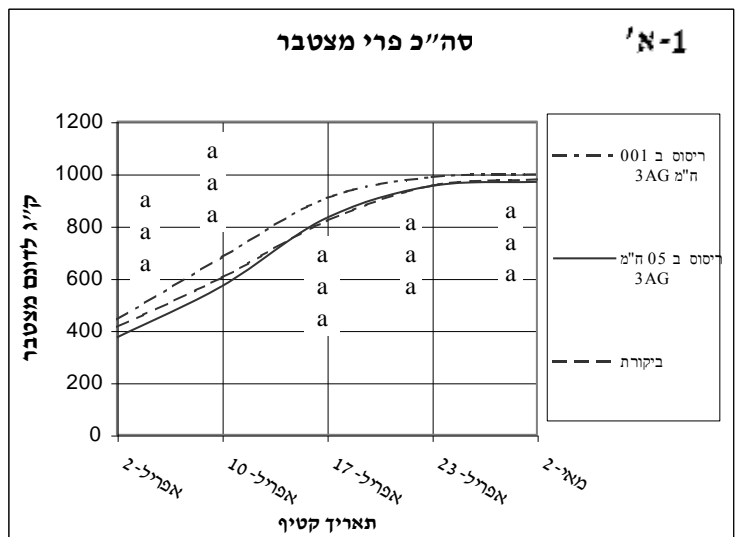
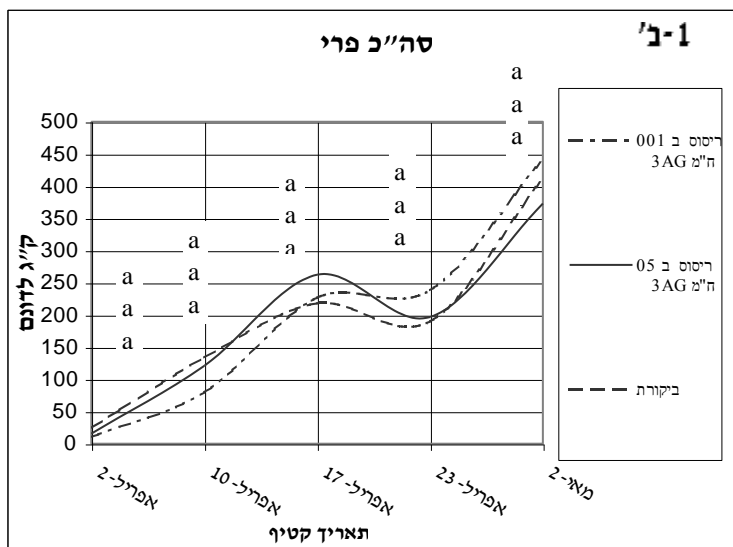
מסקנות – בזן גולדן-אגן ניתן להגיע ליבול מוקדם של שסק אם ממריצים ב-15/8 - ב- GA₃ בריכוז 100 ח"מ + משטח 0.05% ובנפח של 120-150 - ל"ד'.

השימוש בגייברלין להאצת הגיחה של תפרחות בזן עכו 1 במטע מול אילת-השחר בגליל העליון

בניסוי זה ניתנו הטיפולים הבאים :

1. ריסוס ב-GA₃ 100 ח"מ בהמרצה 15/8/99.
2. ריסוס ב-GA₃ 50 ח"מ ב-15/8, 1/9 ו-15/9/99.
3. ביקורת ללא טיפול.

המשטח היה אגרל 0.05%, ניתנו 3 ל"עץ במרסס רובים. 9 עצים לחזרה ועוד עץ גבול, בחמישה בלוקים.

ציור 1 : השפעת גייברלין על מועד ההבשלה של פירות עכו 1 המטע שסק מול אילת-

השחר – אפריל 2000.

התוצאות שבציר 1 ב' מראות אומנם שריסוס ב 50 ח"מ בשלוש פעמים עוקבות נותן כמויות פרי גדולות יותר שמגיעות לקטיף סביב התאריך של אמצע אפריל אולם, בציר 1 א' ניתן לראות שהכמות המצטברת היא גבוהה יותר כאשר הטיפול בג'ברלין הוא בריכוז גבוה מוקדם וחד פעמי.

הקדמה זו איננה מספקת כמובן ויש לבחון שוב את נושא ה"המרצה" ע"י ג'ברלין ע"י מתן ריכוזים של כ 150 ח"מ, מיד עם סיום ההצמאה.

יתכן ובשנה הקודמת הגענו לתוצאות יותר בולטות בטיפולים שקיבלו ג'ברלין בגלל שגורמי הממשק האחרים היו ב"חסר". השנה – לעומת זאת – ההשקיה הדישון והגיזום היו גורמים שהביאו ל"המרצה" של גיחת התפרחות ועל הרקע הזה קשה לריסוס הג'ברלין להתבלט בזירוז הפריחה. זה גם מסביר את ההקדמה הכללית של הקטיף שהקדימה כחודש לעומת שנים קודמות.

טיפולים לדילול ולהגדלת פרי בשסק

הניסוי נערך במטע צעיר במיגדל (שייך לגדי הורביץ).

הטיפול כולל:

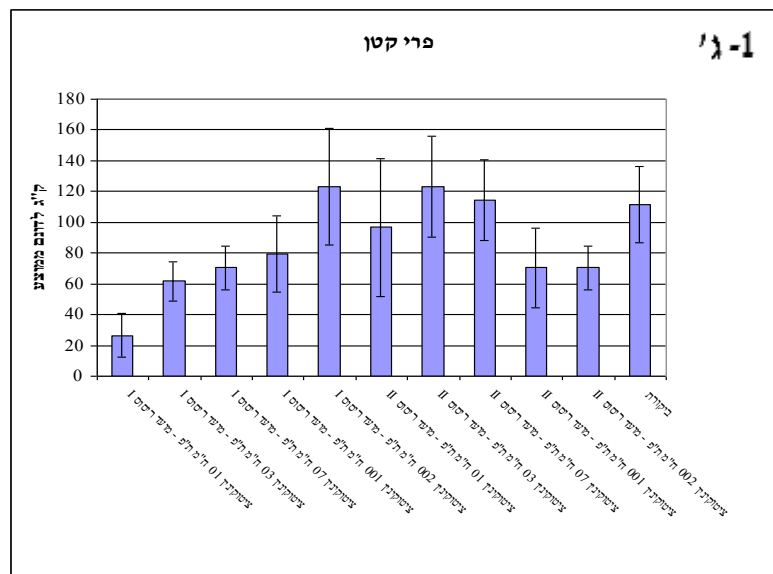
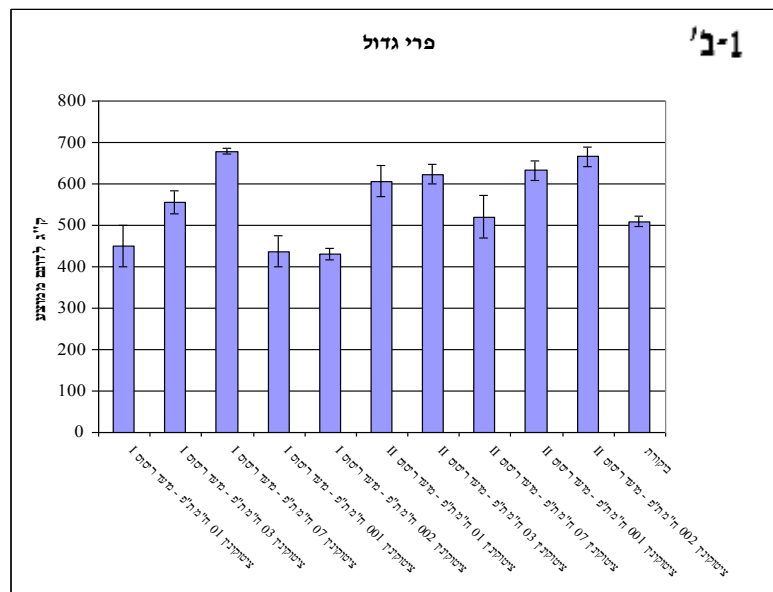
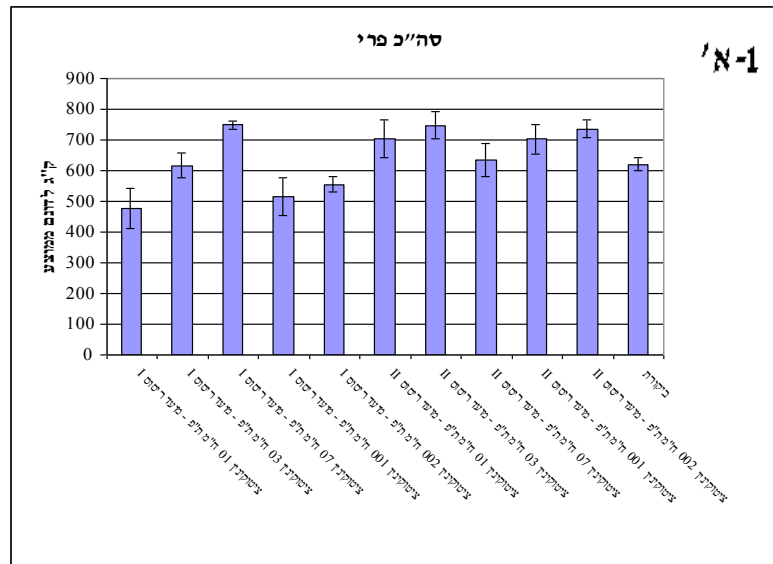
1. 10 ח"מ ח"פ בחנטים של 5 גרם. BA
2. 30 ח"מ ח"פ בחנטים של 5 גרם. BA
3. 70 ח"מ ח"פ בחנטים של 5 גרם. BA
4. 100 ח"מ ח"פ בחנטים של 5 גרם. BA
5. 200 ח"מ ח"פ בחנטים של 5 גרם. BA
6. 10 ח"מ ח"פ בחנטים של 10 גרם. BA
7. 30 ח"מ ח"פ בחנטים של 10 גרם. BA
8. 70 ח"מ ח"פ בחנטים של 10 גרם. BA
9. 100 ח"מ ח"פ בחנטים של 10 גרם. BA
10. 200 ח"מ ח"פ בחנטים של 10 גרם. BA
11. ביקורת.

מועד הריסוס הראשון 21/2/2000.

שטח 90 % 0.05 נפח 4 ל"עץ.

חזרה = 1 עץ סה"כ 3 בלוקים.

התוצאות בציור 3 מראות תוספת יבול של כ-150 ק"ג/ד' כאשר ניתן ריסוס ב-70 BA ח"מ ח"פ בפירות של 5 ג'. מעניין לציין שעלייה דומה נמצאה כאשר הריסוס ב-BA ניתן לפירות של 10 גרם עם תוצאה מצטיינת ב-30 - ח"מ ח"פ (ציור 3א').

צור 1 : טיפולים בחומרי צמיחה לדילול ולהגדלת הפרי בשסק מטע צעיר עכו 1 מיגדל –

גדי הורביץ אפריל-מאי 2000.

התוצאות המעניינות הן בפרי הגדול, ואכן התוצאה הטובה ביותר הייתה ב70- ח"מ
BA, שניתן על פרי של 5 גרם.

נראה שבריסוס במועד מאוחר יותר של 10 גרם/פרי יש להשתמש בריכוז יותר גבוה
בהרבה (ציור 1ד'). מבחינת הפרי הקטן מתבהרת התמונה: לביקורת יש יותר פרי קטן
לעומת הטיפול של 70 ח"מ BA במועד המוקדם, אשר יש בו מעט מאוד פרי קטן (ציור
1ג'). תוצאות אלה מסבירות מה קורה במועד הריסוס המאוחר: יש לרסס בריכוז מאוד
גבוה של 100- עד 200 ח"מ כדי לקבל בו יבול גבוה, הן פרי גדול והן מעט פרי קטן.

האצת קצב גידול הפרי / חלקת מודל

זוהי חלקת מודל במטע צעיר של שסק מהזן עכו 1 במיגדל – גדי הורביץ 1999-2000.

הטיפולים :

1. CPPU 1 ח"מ ח"פ + 0.05% שטח 90. מרססים מהפריחה אחת לשבוע :

22/12/99 , 30/12/99 , 14/1/2000 , 21/1/2000 , סה"כ 4 ריסוסים.

2. ביקורת.

גודל כל טיפול כ-1 דונם.

הקטיף ב-1/5/2000.

מן התוצאות שבציור 1 לא ניתן לגלות השפעה כלשהי על היבול הכללי (ציור 1) או על

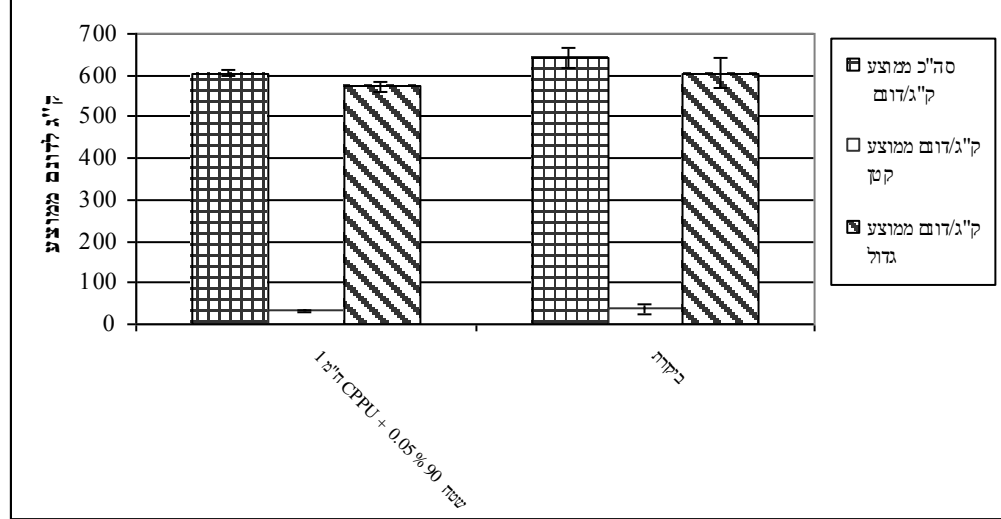
יבול הפרי הגדול והקטן.

מסקנות – יש להשתמש בריכוז הרבה יותר נמוך ויש להתחיל את הריסוסים בשלב

מאוחר יותר, למשל 0.5% ח"מ ח"פ אחת לשבוע החל מחנטיים של 5-10 מ"מ ובמשך 3

ריסוסים בלבד. או ריסוס אחד בגודל הנ"ל ובריכוז של 2 ח"מ.

ממוצע בכל הקטיפים

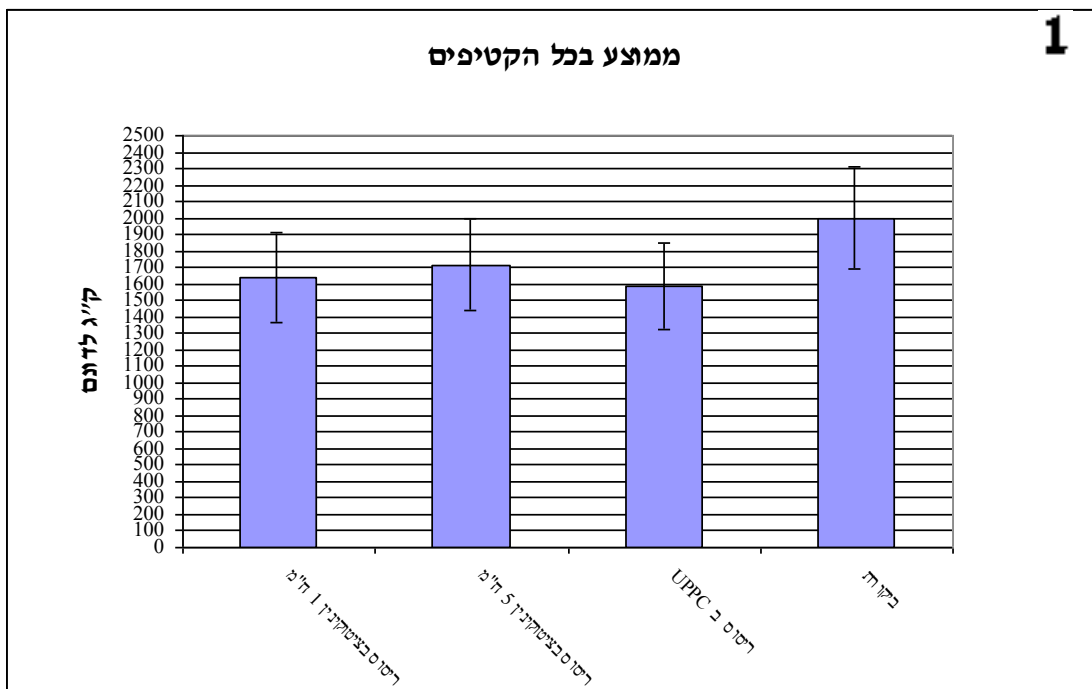

ציור 1 : ההשפעה של ריסוסים חוזרים ב-CPPU על גודל הפרי בזן עכו 1 במטע במיגדל.

האצת קצב גידול הפרי – ניסוי באילת-השחר בזן עכו 13

הטיפולים שניתנו :

1. ריסוס ב-BA 1 ח"מ ח"פ בשיא הפריחה ועוד 3 ריסוסים אחת לשבועיים.
 2. ריסוס ב-BA 5 ח"מ ח"פ בסוף הפריחה ואח"כ 3 ריסוסים נוספים אחת לשבועיים. סה"כ 4 ריסוסים.
 3. ריסוס ב-0.5 CPPU ח"מ בשיא הפריחה ואח"כ 3 ריסוסים אחת לשבוע. סה"כ 4 ריסוסים.
 4. ביקורת.
- המשטח – אגרל 0.05%. נפח תרסיס 150 ל"ד'. 10 חזרות של עץ אחד + עץ גבול.

ציור 1 : ההשפעה של ציטוקינינים על גודל הפרי בעכו 13 בחלקה מול אילת-השחר מאי

2000.

כל הפרי היה גדול, במונחים של החקלאי כ 38 גרם לפרי, ולכן אין הפרדה.

התוצאות לא מראות עדיפות לציטוקינינים. יתכן ואין צורך בריסוסים חוזרים למרות הריכוז הנמוך מאוד של ה-CPPU – נראה שהפרי סבל מ"עודף". יתכן גם שיש לרסס מאוחר יותר – לא בפריחה אלא בחנטים בגודל 5-10 מ"מ, או ב 5-10 גרם לפרי.

הקדמת ההבשלה ע"י ריסוסים במוסתי צמיחה על פירות שסק

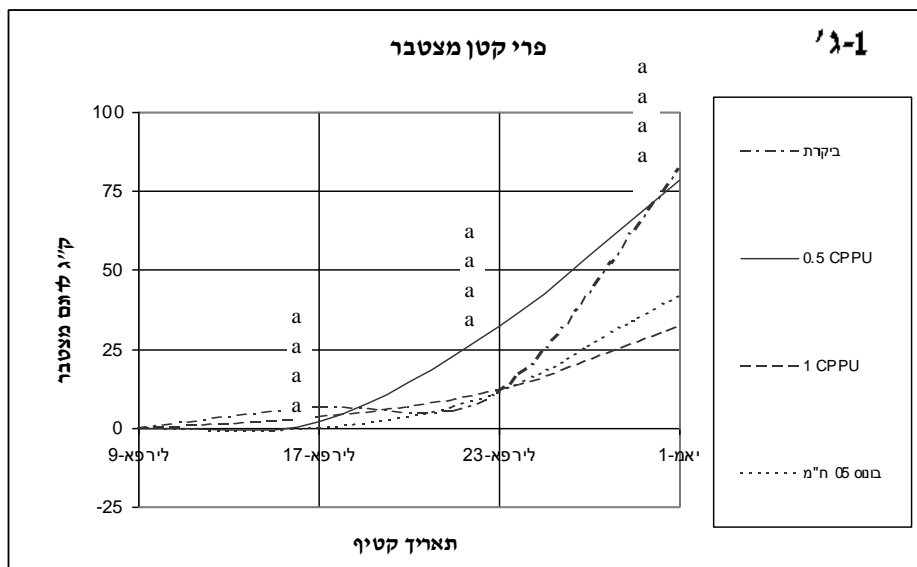
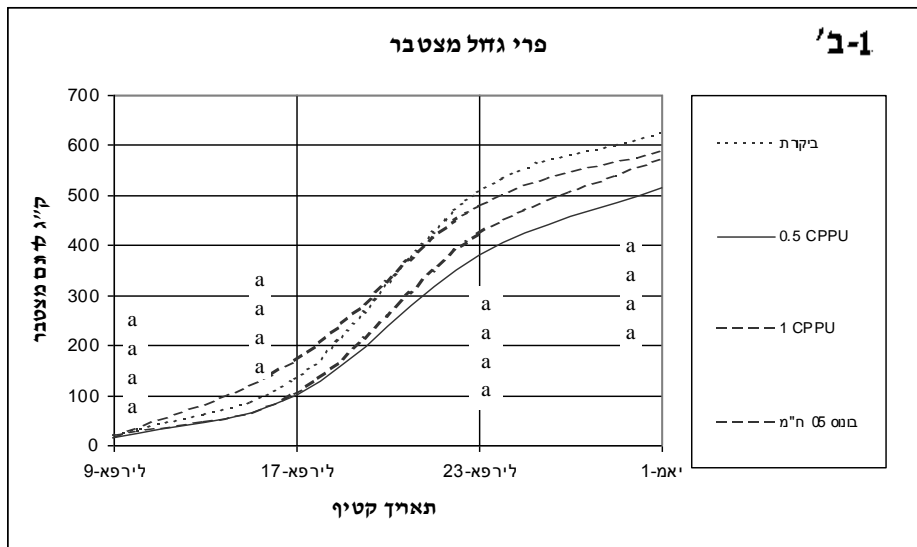
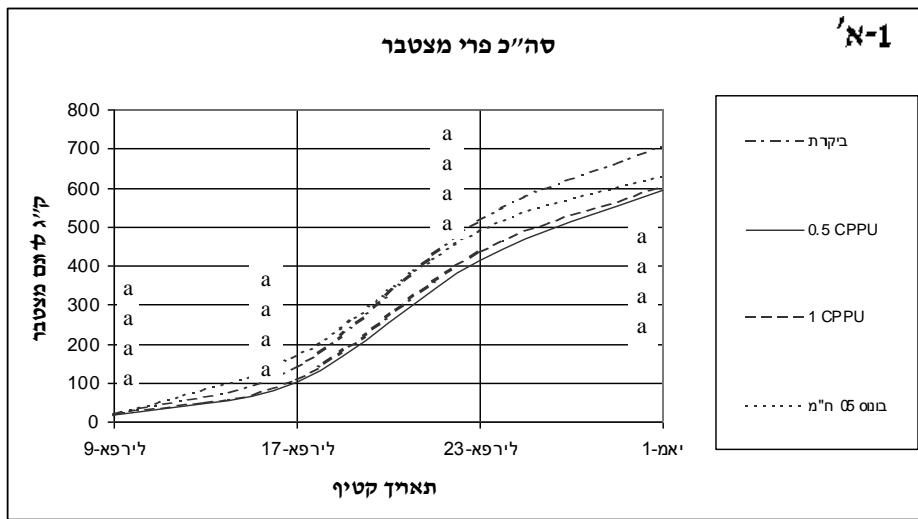
הניסוי נערך במיגדל במטע צעיר זן עכו 1 בחלקת גדי הורביץ.

הטיפולים :

1. בונוס 50 ח"מ ב-5 גרם פרי + 2 ריסוסים אחת לשבוע.
2. CPPU 1 ח"מ מ-20 גרם כל שבוע עד שבירת צבע כ-5 פעמים.
3. CPPU 0.5 ח"מ מ-20 גרם כל שבוע כ-5 פעמים.
4. ביקורת.

שטח 90% 0.05. כל חזרה 3 עצים . סה"כ 4 בלוקים.

התוצאות בציור 1א' מראות שה-CPPU הוריד את היבול הכללי ודחה ההבשלה לעומת הבונוס, אשר הקדים את ההבשלה.
בפרי הגדול שנקטף בניסוי ניתן לראות יתרון בסופו של דבר לביקורת, אולם בבונוס כל הפרי המוקדם היה יותר גדול (ציור 1ב').
בסה"כ כמות הפרי הקטן הייתה הנמוכה ביותר ב- CPPU בריכוז 1 ח"מ ובבונוס.
בסה"כ נראה שיש לבחון טיפולים חד-פעמיים בכל החומרים שנבדקו וגם במועד מאוחר יותר, כגון חנטים של 5 מ"מ.

ציור 1 : ההשפעה של חומרי צמיחה על יבול, גודל פרי ומועד הקטיף בשסק מהזן עכו 1

מטע צעיר במיגדל – גדי הורביץ מאי 2000.

לסיכום שנת 1999-2000

הבעיה המרכזית היא הגעה להתמיינות מוקדמת ויחד עם זאת מלאה, כך שתתקבל פריחה באוקטובר על כל ענפי העץ. התוצאות אינן מאפשרות לומר שהגענו לכך, ולכן יש למקד חלק ניכר מהמאמץ לגרימת התמיינות מוקדמת ומלאה, זאת ניתן יהיה לקבל עם שימוש במעכבי צמיחה בשילוב עם הצמאה חריפה וע"י העלאת רשת השורשים למעלה, ע"י השקייה נכונה ושטחית.

למרות זאת, עקב הפעילות שכבר התבצעה בשלושת התחומים האלה נראה שהייתה התמיינות טובה למדי כבר בתחילת אוגוסט במטעי גדי הורביץ במיגדל ובמטע מול אילת-השחר.

הבעיה הנוספת היא בעיית החנטה המוקדמת. למרות שהריסוסים בגייברלין גרמו לפריחה מוקדמת מאוד – הרי שהתגלו בעיות בחנטה ועקב כך לא רק שלא קבלנו הקדמה בחנטה ובהבשלה, אלא אף התקבל איחור מסויים בחלק מהטיפולים. בהמשך נצטרך לטפל בגייברלין כך שהריסוסים ינתנו בתקופת ההמרצה לפריחה במינונים לא גבוהים שיחזרו על עצמם כל שבוע או ריסוס גבוה, מוקדם, ויחיד. נראה שבכך ניתן יהיה להגיע לפריחה מוקדמת מבלי לפגוע באיכות הפרחים ובסיכוייהם לחנוט. יתכן והפרחים הראשוניים בתפרחת אינם חונטים בכל מקרה ולכן יהיה טעם להקדים את הפריחה עוד יותר כדי לקבל את החנטה ע"ג הפרחים היותר קיצוניים של התפרחת.

לגבי גודל הפרי – נראה שניתן יהיה להגיע לפרי יותר גדול ע"י טיפול בחומרי צמיחה. הריסוס צריך להיות כנראה במעכב צמיחה בריכוז 0.5% או 1% אחרי הקטיף ו/או בבנזיל אדנין על חנטים של 5 מ"מ.

נושא הקדמת הקטיף הוא נושא חשוב ומרכזי. אין ספק שבעזרת גייברלין אפשר להגיע לכך. ניתן לראות זאת בעיקר בחלקת המודל בזן גולדן-אגן, אולם גם בטיפולים שכללו מתן מעכב של 1% בתקופה של לפני ההתמיינות.

באופן כללי – ברור לחלוטין שכלל הפעולות שנעשו, שכללו המרצה מוקדמת ויעילה עקב שימוש נכון בהשקיה, גיזום מאוחר, והקדמת ההתמיינות – גרמו להקדמה ברורה וניכרת בכל הטיפולים והשיא בקטיף במיגדל היה בתחילת אפריל, ואילו באילת-השחר כבר בשבוע שלישי של אפריל!

בעיה אשר התגלתה כחמורה היא תופעה של חספוס בפרי, אשר גורם לפסילה של 50% ויותר מסה"כ היבול. התופעה הייתה בעיקר במטע שמול אילת-השחר. לא נמצאה תופעה דומה במטעי מיגדל או הבטיחה ובעיקר לא בקטיפים המוקדמים. יש לפתור את הבעיה, ובשלב הזה מתכננים לבחון כיסוי רשת וכיסוי פלסטיק כדי לוודא שאכן הבעיה נובעת מעודף לחות יחסית כפי שמשערים.

לסיכום – נראה שגידול השסק יגיע בתוך מספר שנים (כחמש שנים) לפיתוח מלא של פרוטוקולי גידול, שיאפשרו הגעה ליבולים גדולים של פרי גדול, אשר יבשיל ברובו בחודש מרץ ויאפשר הן הרחבת עונות השיווק בארץ והן פיתוח שווקי הייצוא באירופה.

מטרות המחקר לתקופת הדוח

התגברות על בעיות של ההתמיינות ופריחה מוקדמת, מועד הבשלה וגודל פרי.

עיקרי הניסויים

הקדמת התמיינות, הקדמת פריחה והקדמת הבשלה ע"י שילוב של שימוש בחומרי צמיחה, גיזום והשקיה, קבלת פרי גדול ואיכותי ע"י ריסוסים בחומרי צמיחה.

המסקנות המדעיות והשלכותיהן על היישום והמשכו

ניתן לקבל פריחה מוקדמת ע"י שימוש בהצמאה ובמעכבי צימוח וע"י המרצה בגייברלין ובגיזום אח"כ.

יש להגיע לפרוטוקולים מסודרים ויש לפתור בעיות של חספוס בפירות.

בעיות לפתרון

עדיין לקבל פריחה מוקדמת, יותר פריחה, הבשלה מוקדמת, פרי גדול ומניעת חספוס.

הפצת ידע

עדיין מוקדם מדי להפצה של ידע, אולם כבר כעת ניתן וחובה להמליץ על שינויים בהשקיה, בדישון ובגיזום.